

NESTE STOPP

Kunsthfestivalen i Lofoten 24.6-4.7 1999

Olafur Eliasson Atelier Lofoten, Svolvær

EkSenter Våganhallen

SpilleRom Offentlige rom i Svolvær og Kabelvåg

Nordnorge i billedkunsten Våganhallen

Øvrige utstillinger 24.6 - 4.7 1999.

Nordnorge i billedkunsten, Våganhallen.

Kafkas dagligvare, fotoutstilling produsert av Norsk Form, Vågan Bibliotek.

Oscar Bodøgaards ikonsamling, Galleri Espolin, Kabelvåg.

Publikums egne favorittbilder, Nybrygga, Kabelvåg.

Studenter ved NFKS stiller ut i Nybrygga, Kabelvåg.

Fotoutstilling over Kystverkets historie, Lofotmuseet.

Mark Harrington maleri, Nordnorsk Kunstnersentrum.

Øvrige arrangement 24.6 - 4.7 1999.

Festivalåpning 24.6 kl 19 00.

Kunsten og landskapet. Miniseminar i Våganhallen 25.6 kl. 19.00 - 21.30.

Design- og arkitekturutstilling i Nybrygga, Kabelvåg.

En helafteften i Henningsvær med oppførelse av Jon Fosses «Nokon kjem til å komme» - Totalteateret, Festiviteten, Henningsvær, og middag ved Henningsværs restauranter lørdag 26.6.

Geir Tore Holm Band, performance, Præstengbrygga, Kabelvåg, fredag 25.6.

Avduking av Per Ungs monument «Fiskarkona» 3.7 1999.

INNHOOLD

2-33 Extras Staffan Boije af Gennäs

4 Olafur Eliasson

10-21 EkSenter

11 Esko Männikkö
12 A K Dolven
13 Johnny Bjørnbakk
14 Geir Tore Holm
14 Mikkel McAlinden
16 N55
18 Ole JørgenNess
19 Spencer Tunick
20 Magnus Wallin
21 Gillian Wearing

22-33 SpilleRom

23 Anna Marie Sigmond Gudmundsdottir
24 Svein Flygari Johansen
25 Jenny Marie Johnsen
26 Mariele Neudecker
28 Ugo Rondinone
30 Snorre Ytterstad
32 Gustaf Sandström
34 Lawrence Weiner

Foto av lokaliteter for Spillerom-prosjekt samt nederste halvdel av forside og motstående side: Kjell Ove Storvik.

Grafisk design: Hybrid Design 1999.

Staffan Boije af Gennäs :

Extras

Förutsättningar för och försvar
mot vår samtids livsvillkor:

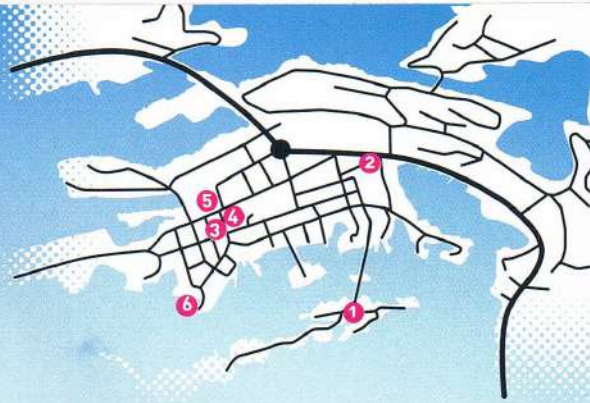
En vacker, drygt fyrtioårig, svart flygvärdinna är på väg genom flygplatsen. Du får se henne åka fram på - jag tror man kan kalla det - en rullande trottoar. Hon utstrålar tillförsikt, jag undrar om en sån utstrålning inte är förbehållen någon du bara kan se på film. Inte bara på grund av hur hon är iscensatt, utan på grund av hur du ser på henne. Filmens sätt att berätta gör att du fokuserar på vissa detaljer. När du upplever något till vardags kommer det alltid så många tillfälliga associationer och praktiska överväganden mellan dig och det du ser på.

Svolvær

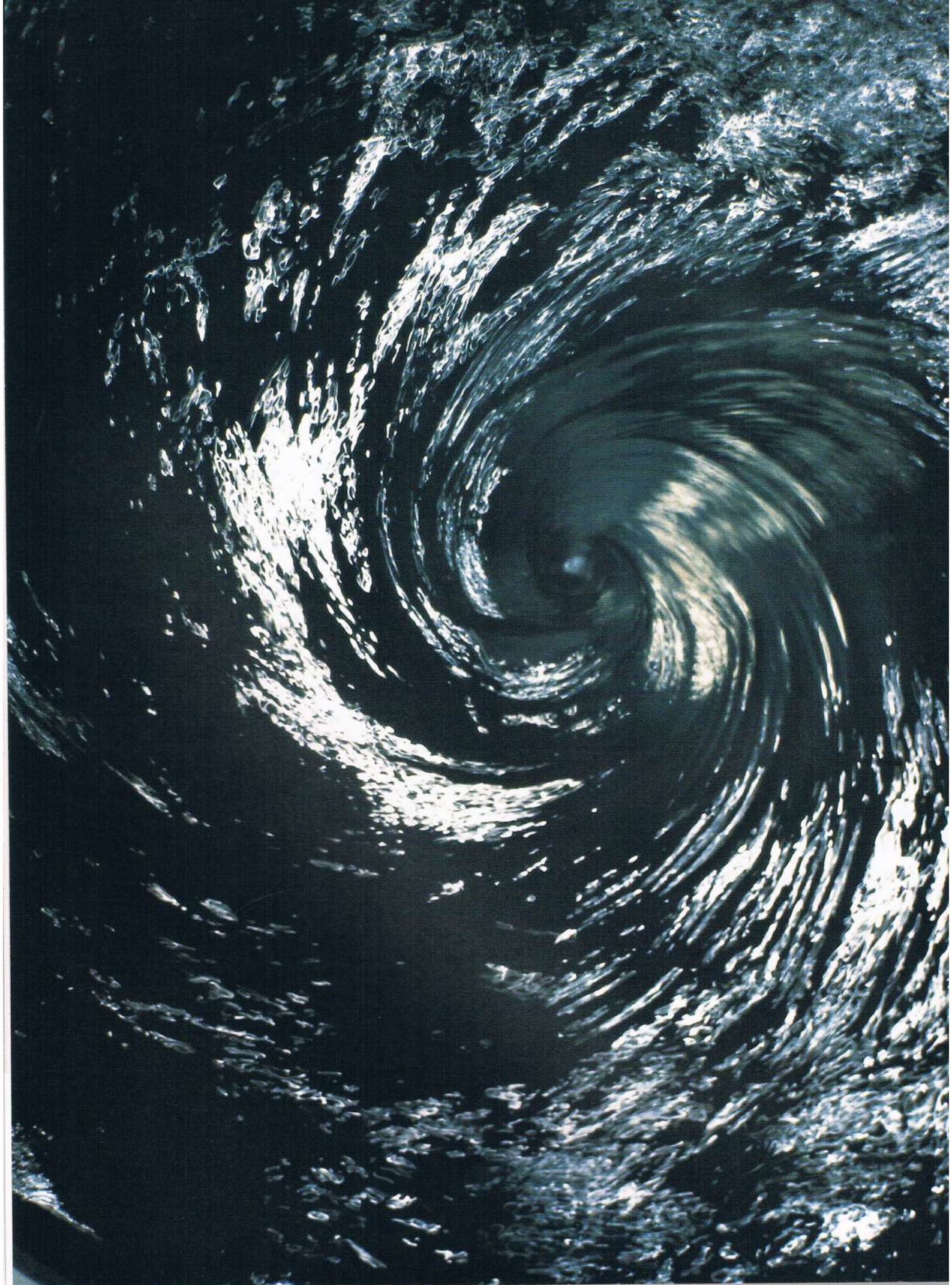
1. Atelier Lofoten/
Nordnorsk Kunstnersenter
2. Vågan Hallen
3. Rådhuset
4. Sentrumsbygget
5. Royal Hotel Lofoten
6. Dobbeltfrysa

TIL KABELVÅG OG HENNINGSVÆR

TIL SVOLVÆR LUFTHAVN

Årets hovedutstillinger er den islandske kunstneren Olafur Eliasson. Med sine spektakulære installasjoner, samt sine omfattende fotografiserier, fremstår Eliasson som en av de mest markante europeiske kunstnere på nittitallet. Det nordiske og spesielt det islandske landskap står sentralet i hans arbeider som problematiserer vårt forhold til natur. Gjennom å gjenskape naturopplevelser i gallerirommet, gir Eliasson publikum muligheter for opplevelser og oppdagelser. Flyktige elementer som lys, luft og vann er essensielle i disse "transformasjonene" som med umiddelbarhet og visuell styrke, evner å skape interesse og undring.

Olafur Eliasson har en høy aktivitet som kunstner. Tidligere i år har han, foruten med soloutstillinger i en rekke europeiske gallerier og museer, også deltatt ved Berlin Biennalen og Venezia Biennalen.

PER GUNNAR TVERBAKK

Vi bevægede os ikke forbi landskabet, det var landskabet, der bevægede sig forbi os, som en reprise, en reproduktion, allerede samlet. Og alt dette til trods for at vi befandt os på den yderste kant af den beboede verden.

OLAFUR ELIASSON, DAGBOGSNOTAT FRA VANDRETUR PÅ ISLAND, 1997

Eksisterer der en modsætning mellem kultur og natur? Og hvis der gør det, kan den så overvindes? Svaret kan være, at der eksisterer ikke nogen kultur/natur-modsætning, og derfor kan den ikke overvindes. Mennesket er af natur kulturelt, og kulturen er menneskets måde at være til stede i naturen på. Det er måske muligt at finde en plet på jorden, der stadig er uberørt af mennesket, men bare ved tanken om den frarøves den sin uberørthed; kultur er naturbeherskelse, og der findes ikke nogen alternativer til civilisationen.

Af samme grund er det heller ikke muligt for os at genskabe naturen, lige meget hvor meget det så 'ligner'. Nutidens diskussioner om kriterier for balance, diversitet og autenticitet er ikke anderledes end tidligere tiders diskussioner om kriterier for det naturskønne, pittoreske eller sublime, selv om vi i dag er tilbøjelige til at tro, at balance, diversitet og autenticitet er nogle naturen, objektive, iboende egenskaber. Vi er ikke vor egen fortolkning bevidst, selv om vi bør vedgå os, at ethvert forsøg på at slå bro mellem natur og kultur gør os medskyldige i u-natur. Det behøver ikke være et tab.

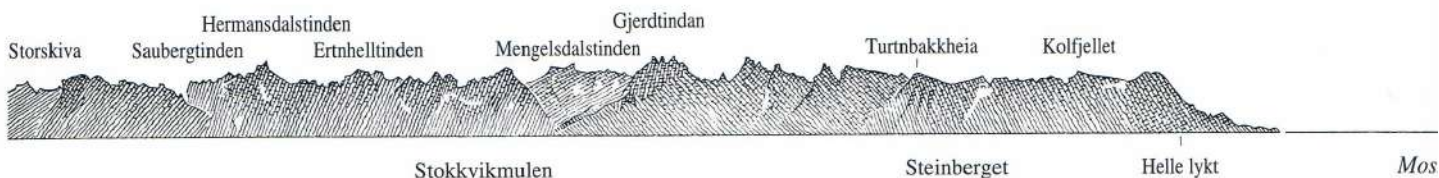
Naturen er menneskets spejlbillede. En scene, der ses. Vore omgivelser er hverken smukke eller grimme, for her er ikke tale om egenskaber, men snarere om vore egne værdier, formet af vores fysiske, psykiske, sociale, kulturelle, politiske og historiske relationer. Spørgsmålet er, om vi er bevidste om de relationer, og om hvorledes de påvirker vores oplevelse af omverdenen. Viden alene fastholder blikket i forudsigelighed og vanedannelse, mens den rene sanseerfaring ikke kan eksistere for os uden refleksion. Sanserne er vores forudsætninger, men de er ikke til stede, før vi har bekræftet dem i form af tanke.

Hvis naturen er menneskets spejlbillede, kan også mennesket selv, subjektets identitet, problematiseres. At opleve med det sanselige i en bevidst refleksion over samtiden er i dag også at problematisere en identitetsforståelse og en orientering, hvis forudsætninger er ved at forsvinde. Og en forståelse af, at enhver identitet opstår fra et samspil af muligheder, man selv skaber, og de påvirkninger, man bliver udsat for. Ved forskydelsen væk fra det klassiske rum, fra et borgerligt-humanistisk begreb om et frit, autonomt, aktivt handlende subjekt, afdækkes et labyrintisk hyperrum, der hverken har centrum, periferi eller udgang, kun lutter irveje. Måske har, som Baudrillard har anført, ethvert overintegreret system i sig altid indbygget sin egen undergang, så når enheden har konsolideret sig, nedbrydes den automatisk til en forsonende, ikke-beherskende tilstand, hvor subjektet - alenestående og selvreflekterende - frit kan bevæge sig i de virkeligheder, det kan identificere sig med. Eller, for at blive i naturmetaforikken, som Gretel Ehrlich har formuleret forholdet mellem mennesket og dets omverden: "I like to think of landscape not as a fixed place but as a path that is unwinding before my eyes, under my feet".

Jeg skrev tidligere, at det ikke behøvede at være et tab, at vi gør os skyldige i u-natur. Det kan også være en gevinst. Et eller andet sted er der et hul i skydækket, som tillader så meget sol at skinne igennem, at mennesket kan kaste skygge der.

MARIANNE KROGH JENSEN

↙ Yet untitled (detail), 1998.
Galerie für zeitgenössische
Kunst, Leipzig ↗

MOSKEN OG MOSKENSTRAUMEN

(Se landtoning nr 18)

På Tjeldholmen, N av Mosken, rorbu hvor lokalkjente kan ta seg inn.

På Mosken er det ingen bebyggelse.

Farvannet rundt Mosken, Svarvan og i Moskenstraumen, er et strømhørdt og farlig område. Stor forsiktighet må utvises ved passering av disse farvann. Sjøkartet gir gode og sikre med, som bør følges.

Buholmflaget, N for Mosken, er ganske rent og dypt, men strømmen går sterk.

Nordlandsflaget, mellom Mosken og Værøy, er i vestre del svært grunt og urent. Utenfor foregår et rikt fiske. I dette farvann er Breidsundet det beste løpet. Det er lykt på Kvitholmen og Skarvholmen, og flere jernstenger i østre del av sundet. Stor påpasselighet må iakttas.

Strømforholdene i Moskenstraumen

Figur 4 og 5 gir et skjematisk bilde av Moskenstraumen i løpet av en tidevannsperiode. Strømpilenes lengde og tykkelse angir relative forskjeller i strømhastighet, men sier ikke noe om hastigheten i knop.

Under alminnelig gode værforhold setter strømmen inn, mot E, fra ca 4,5 timer etter høyvann til ca 1,5 timer før høyvann, og ut, mot W, fra ca 1,5 timer før høyvann til ca 4,5 timer etter høyvann.

Ca 4,5 timer før høyvann er strømmen sterkest innover både under Lofotodden, i hovedstrømmen (midt i sundet) og under Tjeldholmen. Etter som vannet stiger slakner strømmen under Lofotodden og Tjeldholmen, og ca 3 timer før høyvann har strømmen snudd i disse områdene mens hovedstrømmen midt i sundet og W for Lofotodden (ved Helle) ennå renner mot E. Ved Lofotodden skjer strømskiftet ved at en "bakevje" brer seg fra E mot W. I området mellom den E-gående hovedstrømmen og den W-gående strømmen under Lofotodden danner det seg en sterk strømskavl.

Strømskavlen blir kalt Strinna og kan være farlig for mindre fartøy.

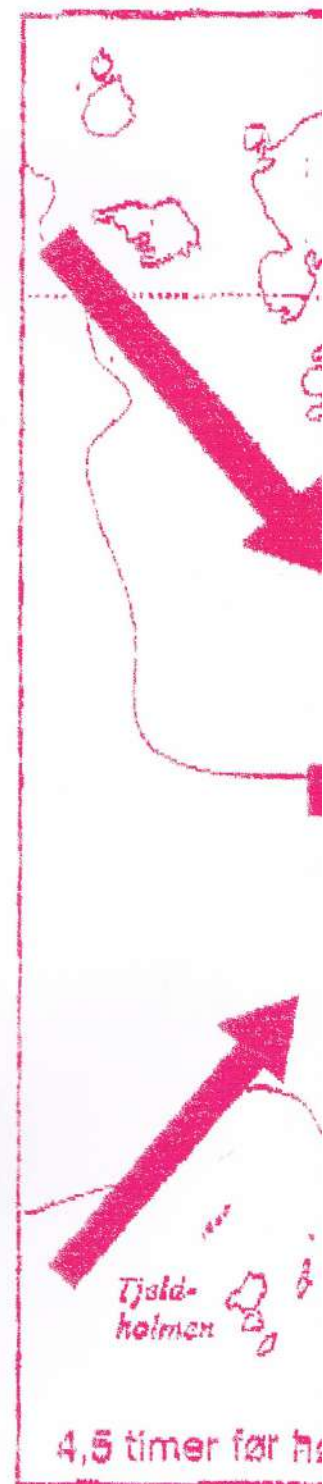
Hovedstrømmen slakner nå temmelig raskt mens de utovergående strømmene på N- og S-siden øker. Ca 1,5 timer før høyvann ligger den stille et øyeblikk for så å dreie mot S og W, først E i strømmen så W for. Fra nå av setter hele strømmen W-over med stadig økende styrke, inntil den ved flo har nådd sin største styrke under land, mens den ligger noe etter midt i sundet.

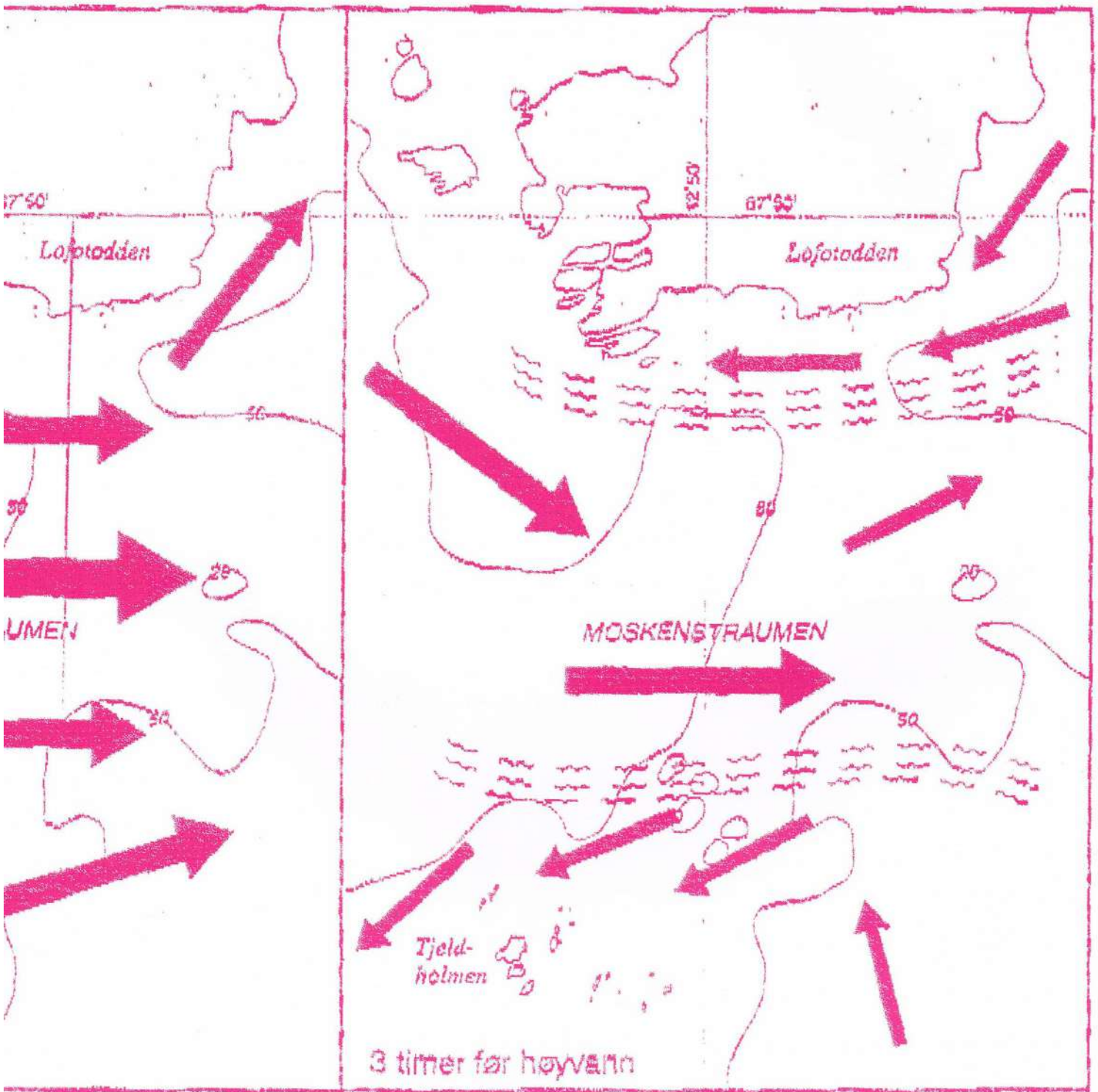
Hovedstrømmen øker ennå i styrke, inntil den har nådd sin største hastighet ca 4,5 timer etter høyvann, mens strømmen under land allerede har begynt å slakne. Fra nå av slakner også hovedstrømmens fart, og E for Lofotodden (Ytretuven) deler igjen strømmen seg, idet en del av den bøyer N-over langs innersiden av Lofoten. Ved Tjeldholmen snur strømmen mot N og E (ca 3 timer etter høyvann). I kanten av hovedstrømmen oppstår igjen den høye strømskavlen (Strinna).

Farten i hovedstrømmen avtar nå temmelig raskt, mens bakevjen under Lofotodden samtidig trekker seg W-over. Ca 4,5 timer etter høyvann snur hovedstrømmen, nå også først E i sundet og senere W. Retningen til strømmen i bakevjen er "med urviseren". Ved lavvann har den innovergående strømmen sin største hastighet under land, mens den midt i sundet øker i styrke helt til ca 4,5 timer før høyvann.

Strømmens retning og fart avhenger mye av vind og vær. Med W-lig storm i havet løper den om vinteren ofte alltid E-over både med stigende og fallende vann. Ved høyvann kan den da enten slakne litt eller være stille et øyeblikk, men øker straks igjen og setter fortsatt E-over. Dersom i dette tilfelle også sjøgangen er økende, blir strømmens hastighet ekstra stor når vannet stiger, og Moskenstraumen er da ufarbar for mindre fartøyer.

Det hender ofte om vinteren at vestastormbanken står ute i havet og setter svær sjø inn, mens klart vær inne i landet gir landvind og en stående E-lig vind ut Vestfjorden. Særlig i dette tilfellet er

straumen farlig, da to slags sjø og strøm møtes og kan gjøre hele strømmen til en eneste brenning. Jo sterkere strømmen løper, desto større blir sjøene og desto mere uregelmessige strømhvirvlene. Det er derfor ikke tilrådelig for mindre fartøyer å gå Moskenstraumen inn eller ut om vinteren i stormende vær. Men med stående vind etter flere dagers godt vær er det om sommeren ikke noe i veien for å passere.

Det kan ikke sies noe bestemt om strømmens hastighet, men det fortelles at skip med inntil 10 knops fart ikke har kunnet avansere. Men ryktene om faren for større fartøyer i strømmen -Malstrømmen- er sterkt overdrevet. Den løper sterkest på det smaleste mellom Helle og Tjeldholmen, og meget sterkere under Lofotodden enn ved holmene.

Herjeskallen (øst i sundet) merkes til og med i stille vær, da vannet, uten å bryte, alltid likesom koker og maler over den og lager en skumhvit flate.

Teksten og illustrasjonen er hentet fra Den Norske Los med tillatelse fra Statens Sjøkartverk.

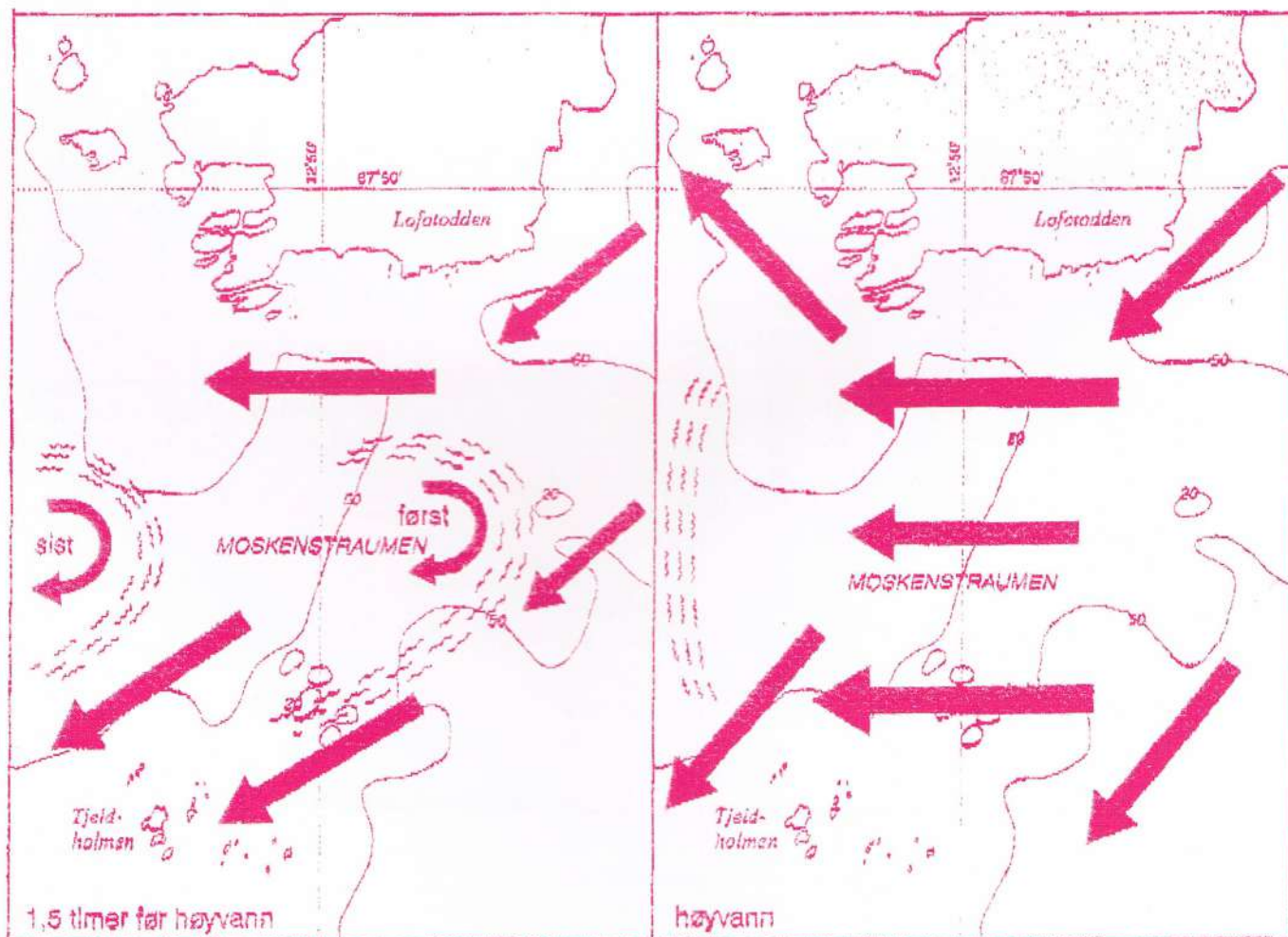
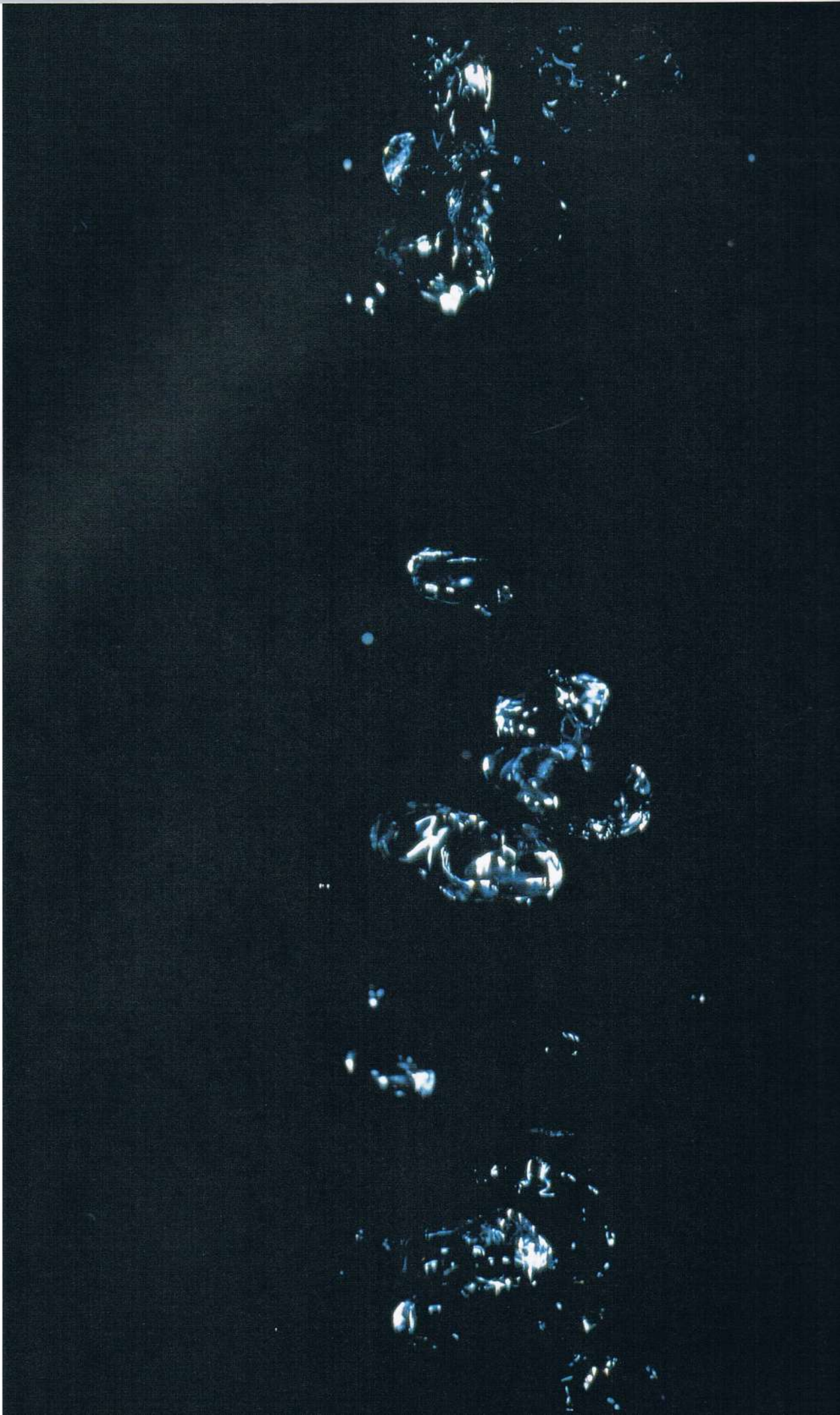

Fig 4b. Strømforholdene i Moskenstraumen før høyvann

∨ The inventive
Velocity, (detail), 1998.
Bonakdar Jancov
Gallery, New York ¶

EkSenter

Våganhallen, Svolvær 24.6 - 4.7 1999

Under Kunstfestivalen i Lofoten 1999 arrangeres en internasjonal billedkunstmønstring. Denne utstillingen er lagt til Våganhallen, en idrettshall plassert inne i fjellet i sentrum av Svolvær. Til daglig rommer denne fjellhallen diverse idrettsfasiliteter som håndballbane og skytebane. Her inne bygger vi en "white cube" på ca. 300m².

Utstillingens tittel er Eksenter. Dette begrepet er i utgangspunktet hentet fra mekanikkens verden og beskriver et forhold som omformer bevegelsesmønstre og generer energi. I tillegg indikerer begrepet en plassering; ex centrum. Utstillingen skjer i Svolvær, et sted som ligger klart utenfor den rammen som vanligvis omgir internasjonale billedkunstmønstringer. Tendenskunsten som definerer "det aktuelle" oppstår og utspiller seg stort sett i tempopregede miljøer, rike på kulturelle input og kontraster. Ved å bringe denne kunsten, som sjelden møter et publikum utenfor sin egen urbane sfære, inn i en mindre lokal ramme, håper vi å åpne for nye og uvanlige møter. Fotografi, sosiale installasjoner og video er sterkt representert i denne utstillingen som for det jevne publikum kan fungere som en guide på noen av de tendensene som har preget den internasjonale kunsten de siste år.

Utstillingen er ikke en stram sammensetning av kunstnere med klare forbindelser og felles ideologiske ståsteder. Snarere er det uensartede gjort til tema. Vi har lagt vekt på å bringe sammen kunstnere som bor og arbeider på ulike steder og som representerer forskjellige posisjoner på det vi kan kalle "samtidskunstens arena". Gjennom utstillingens sammensetning prøver vi å problematisere ulike vilkår og betingelser for kunstnerisk virksomhet. Den internasjonale, vestlige, samtidkunsten ser ut, på et nivå, til å være opptatt av like problemstillinger. Dette har i stor grad sin årsak i at vi er bundet sammen gjennom massemedia og mottar de samme kulturelle impulser, på samme tid. Det kan da være interessant å se i hvor stor grad geografi og miljø setter spor i form av individuelle og særpregede løsninger, - en form for lokal representasjon i den kunstnerisk virksomhet ?.

Med Eksenter vil vi også prøve å skape debatt rundt den tradisjonelle "kunstnerskikkelsen". Kunstnerne har i dag forskjellige arbeidsformer og holdninger, noe som gjør at kunstfeltet ikke kan sies å være helt og enstøpt. Den isolerte tilværelsen på atelieret er ikke lenger den eneste og selvfølgelig rammen for kunstneren og hans/hennes aktivitet. Tilbaketrekningen som strategi er delvis forlatt. Vi ser tendenser som går i retning av en mer sosialt orientert kunst der kunstneren beveger seg bort fra atelieret for å "gå ut i felten". Hverdagerfaringer og praksis fra "det vanlige" liv blir råmateriale for videre bearbeidelse. Denne orienteringen innbefatter også i mange tilfeller nye arbeidsmetoder, der kunstnerne drar nytte av kommersiell teknologi og industri for å utvikle og produsere sine arbeider. Vi ser også samarbeidsformer og sosialt orienterte prosjekter der signatur og avsender blir uklare, i retning av en oppløsning av den genuine,

originale kunstner. Samtidig velger fortsatt mange kunstnere å arbeide innenfor de mer tradisjonelle felt og teknikker. Disse divergerende ståstedene eksisterer side om side.

Idag opptrer og tilkjennegir kunstnerene seg på høyst ulike måter. Sosial plassering og politisk orientering er i utgangspunktet ikke gitt. Dette henger sammen med en generell tendens som går på oppløsning av etablerte kulturelle sjikt og grenser. Det er med andre ord vanskelig å generalisere. Bak den kjente klisjeen "folk flest" skjuler det seg et utall av ulike identiteter og karakterer i individuelle interesserfærer. Fordi vi alle tilbys et sosialt spillerom der vi i stor grad kan skape oss selv, er det vanskelig å få øye på hovedstrømninger og store ensartede grupper i samfunnet. Utstillingen Eksenter prøver å griper fatt i følgende påstand: Vi tilhører alle, i mer eller mindre grad, en eller annen minoritet. Hensikten vår er ikke å kartlegge, men å se på nye uoversiktlige kulturelle allianser og uensartede former for individualitet, uttrykt gjennom ulike kanaler og formspråk.

Utstillingen vil bære preg av det språklige mangfoldet som karakteriserer den internasjonale kunstscenen idag. Nye virkemidler og ny teknologi påvirker billedkunsten i retning av den "urene" lyd-, tekst- og billedblandingen vi kjenner fra massemedia. I denne luften flyter definererte fagfelt ut og kunstfeltets opprinnelige terminologi oppleves som utilstrekkelig og tildels uanvendelig. Den kommersielle billedstrømmen som omgir oss er ikke, som for tidligere generasjoner kunstnere, en fiende. Språket kunsten opptrer i skiller seg ofte ikke, i vesentlig grad, fra massekulturens visuelle språk. Det er faktisk et ønske om og en vilje til å assimilere en større og bredere kultur, gjennom bl.a. å akseptere, bearbeide og tolke massesamfunnets kommunikasjonsformer. Modernismens entydige, kultur- og institusjonskritiske funksjon, er vanskelig å spore. Det virker som om kunstnerne idag er opptatt av å uttrykke sin egen samtid, på samtidens egne rastløse premisser, gjerne med et individuelt og subtilt, kritisk blikk, men uten å servere enkle løsninger.

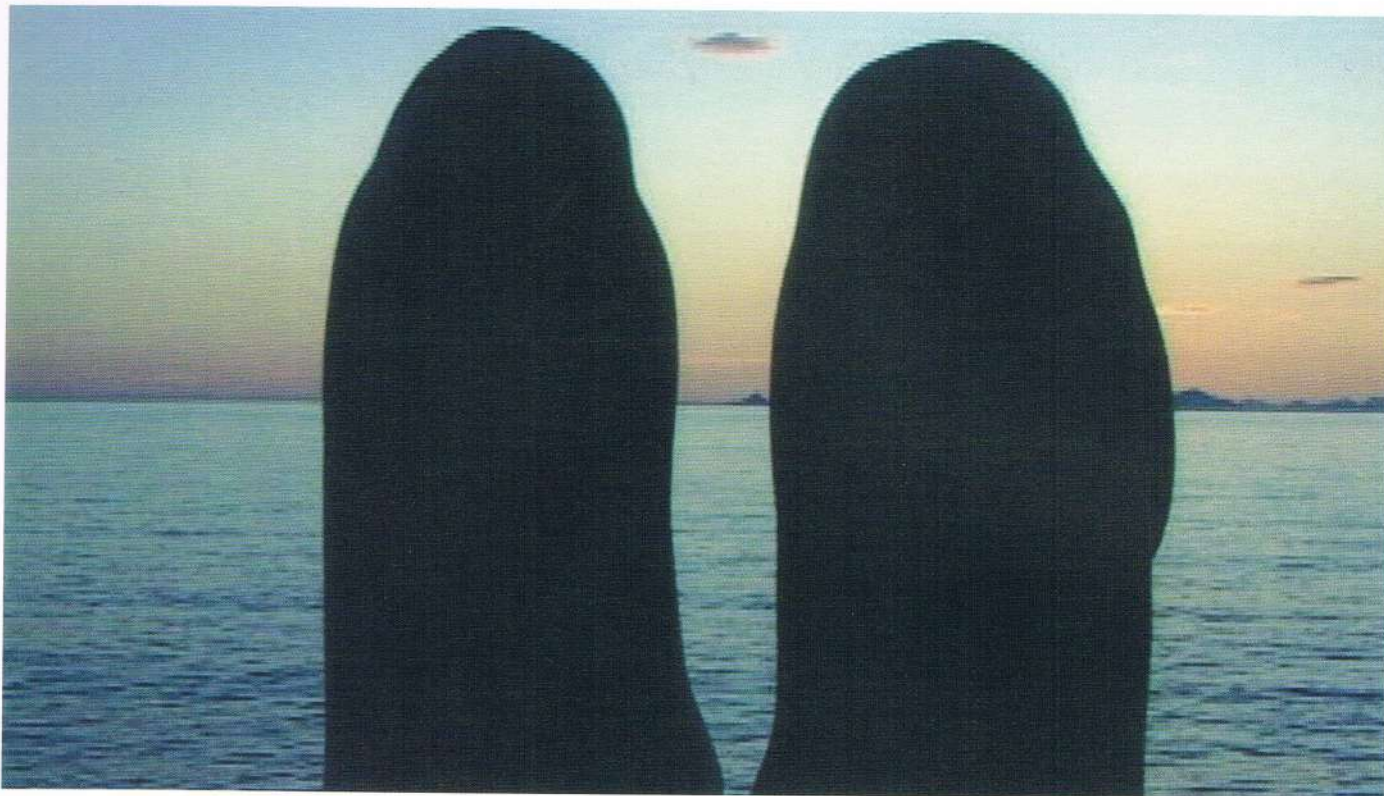
Flyktighet og en stor grad av utålmodighet karakteriserer billedkunstproduksjonen på 90-tallet. Alle uttrykk er tilgjengelige og mulige. Tempoet som definerer dagens virkelighet umuliggjør utopien som tidligere utgjorde kjernen i den moderne kunsten. Ingen store ideer overlever lenge. I dette klimaet av uoversiktighet og mangel på klare retninger, trives de små historiene, randbemerkningene og mangfoldet. En situasjon som de fleste kunstnere ikke opplever spesielt problematisk, snarere genererer det energi til de som vet å bevege seg i dette landskapet.

PER GUNNAR TVERBAKK

ESKO MÄNNIKÖ FIN FOTOGRAFI

↑ Kuivaniemi, 1991. C-print. Courtesy Galleri Nordenhake, Stockholm ¶

TWO MUSLIM WOMEN LOOKING AT A SUNSET

You want to hear a story? Well, I will tell you a story..

It is, on the face of it, about a man, a big big big man, but the story has, please believe me, direct implications to all human species in this and the next universe, as it has, I claim, significant points of reference to A. K. Dolven's particular video projection in question.

So let us get into the story. It is about a well built, common, trustable and virtuous man, a backbone of any community, so to say, who has grown through experience and hardships so connected with his inner self that he is able openly to laugh at himself. And this means he is, indeed, a very big man.

Now this was the first part of the story. But there is also another, not a sequence, but the second part of the story. It is again about a man, this time a different one. By now we know that it takes a big man, metaphorically speaking a man with balls bigger than King Kong's to be able openly to laugh at himself. However, as it turns out, it takes an even bigger man to laugh at this first man. And I do not want to speculate how big balls this man might possess.

So, my dear friends, have you already guessed the intrinsical connection of the story and Dolven's work titled Melancholy? I know, the question is only fair if you have seen die Arbeit. I have, yes, and I was seriously impressed. I liked it very very very much. I cannot but hopelessly admire the courage of A. K. Dolven. She takes up a theme with a heavy burden of history and a pyramid full of pathetic connotations.

She faces the theme of melancholy, and she does it strictly with her own means and intentions, being able to add some extra special ingredients into the theme. And that something extraordinary is a deeply felt and experienced warm humor. A sense of silent and minimal sensual understanding of life's troublesome but at the same time wonderful basics, notions which continuously and strongly come out throughout her wide variety of works.

The scene of the video is deliberately idyllic. A peaceful sunset seen through the opening and closing of legs. Legs, practically like doors, can in a certain position do two things. They open and they close. And I suppose this association could be one of the most disturbing and yet interesting features of the work.

The point is, of course, how and why do they in fact, why do we, you and I, do it? Why do these legs open and close? Tuning into the horizon of the video-projection the elegant nothingness of the scene takes you by a surprise. The silence when the legs are closed and the growing sound of the sea and its surroundings as the legs open. A.K. Dolven is in a strange unseeable way in full control of the situation. Most touchingly in a very peculiar way, time, for that short disappearing moment, stands still. And the story? Yes, the story goes on and on and on and on.

I september 1976 flög John Hinckley från en inrikesterminal i Los Angeles. Sex månader tidigare hade han kommit till Hollywood för att försöka sälja sig som låtskrivare. Det gick inte någon nöd på honom trots att han inte lyckades med sin nystartade karriär. Han hade rika föräldrar - de ägde ett mindre oljebolag. Hinckleys föräldrar hade börjat oroa sig för sin son, som de senaste åren dragit sig tillbaka från världen och varit lite väl fascinerad av John Lennon. För sina vänner valde föräldrarna att beskriva honom som blyg.

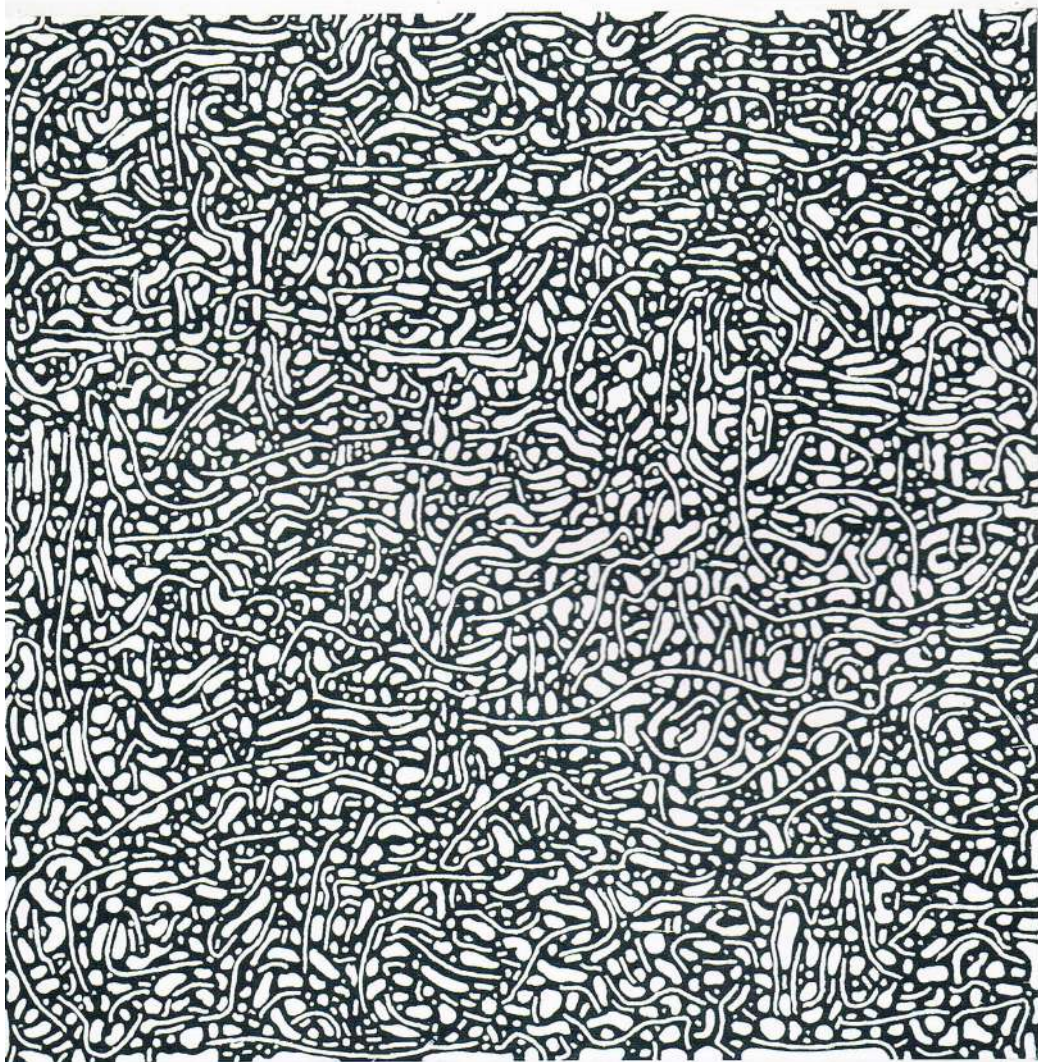
I Hollywood försökte han under en tid relativt aktivt att sälja sin musik till skivbolag. Ingen stans var någon intresserad. Samma sommar såg han filmen Taxi Driver femton gånger.

Han skrev brev hem - troligen för att minska sina föräldrars oro - om en flickvän, Lynn Collins, en fiktion han skapade utifrån en av huvudrollerna i Taxi Driver (jag tror det var den vackra flickan som arbetade på presidentkandidatens kampanjkontor; den vackra flicka som Travis Bickle får syn på genom ett skyltfönster och förälskar sig i). Även om Hinckley redan då fallit för Jodie Foster, skulle den roll hon spelade som barnprostituerad knappast verka förtroendeingivande för hans föräldrar.

Fem år senare, den 25 mars 1981, skulle Hinckley flyga från samma flygplats igen, bara fem dagar innan han i Washington sköt den dåvarande presidenten Ronald Reagan. En av hans kulor stannade tre centimeter från presidentens hjärta. Under de här åren hade han utvecklat de karaktärsdrag som jag i den här texten kommer att kalla för "extra".

FORTSETTER SIDE 12

ANNY BJØRNBAKK N MALERI
I «1995», tempera på lerret

MIKKEL MCALINDEN N FOTOGRAFI
Når ulykken først er ute

GEIR TORE HOLM N INSTALLASJON

↳ Sunset talking, Rhizom, Århus, 1998¶

↳ Clearing up #4, 1988¶

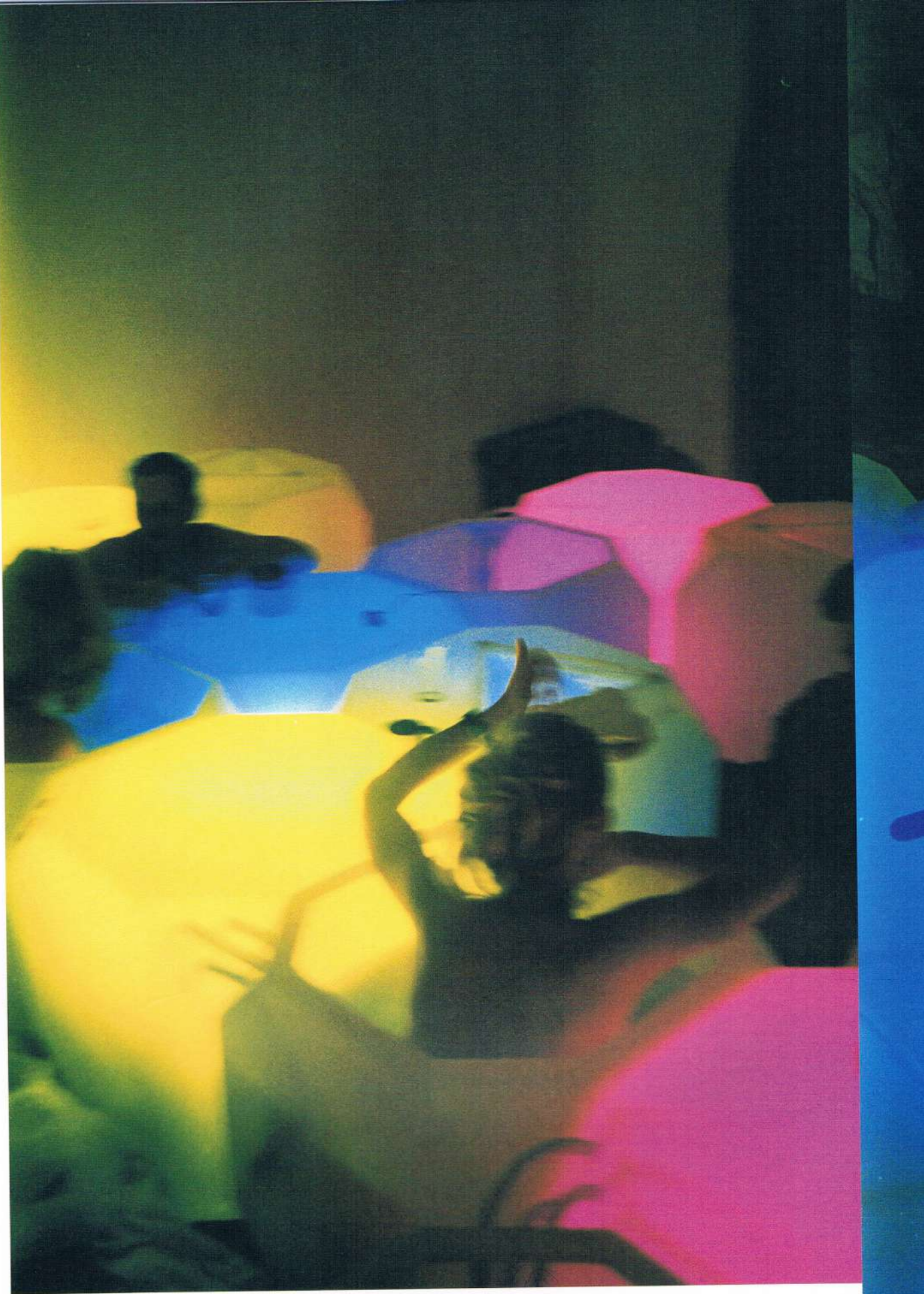
SUNSET TALKING

Det er alltid de andre som går i terapi og det er naboen som drikker. Han sier ikke stort.

I et begrenset landskap kan det defineres et område for bekjennelser og tankeflyt. En terapi-sofa henviser betrakteren til nesten å sitte på bakken. Han får ikke ligge godt og avslappet, men blir sittende i en ubekvem stilling, der bevisstheten ikke får hvile. Det ubevisste holdes i tøyte inntil kontrollen undermineres av noe uløst, som i en drøm. Gardinene og spilleautomatene er utendørs. Eller har skogen vokst gjennom gulvet? Det virker som om natur blir temmet for så å bli vill kultur, og historien blander seg med virkeligheten. Kanskje er det et tilbud om noe vakkert til å nyte, eller er det noe ubehagelig ved dette, en betennelse? Men, i den mentale tilstanden som oppstår kan man komme til å snakke.

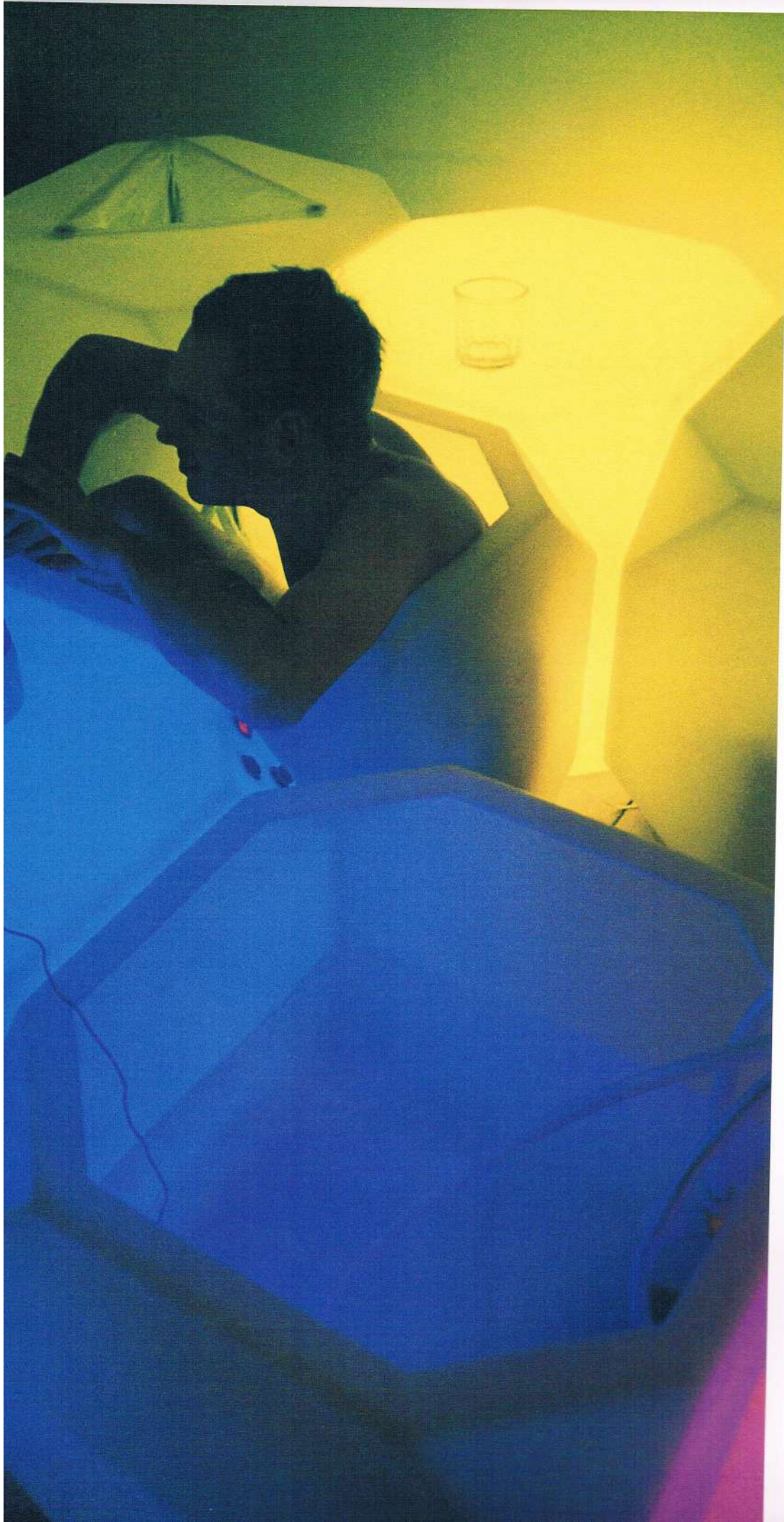
SØSSA JØRGENSEN

N55 DK/N INSTALLASJON
↑Hygiene system -Extended↓

OBEHAG

Fyra projektioner visar människor på väg genom en arkad. Var och en av de fyra scenerna är alla ungefär tjugo sekunder långa och de upprepas med någon sekunds mellanrum. En del av människorna återkommer i alla fyra projektionerna, medan andra bara dyker upp i en av dem. De som återkommer rör sig över arkadens golv på precis samma sätt i alla fyra scenerna - de är statister, instruerade i hur de ska gå på en offentlig plats bland vanliga förbipasserande människor.

Installationen heter *Quelques comedians aux milieux de quelques acteurs* (Komiker mitt bland skådespelare) av Pierre Bismuth från 1998 (verket visas inte i Lofoten).

Skulle du bara se en av projektionerna skulle du inte se något annat än vanliga förbipasserande människor. Hade Bismuth endast filmat förbipasserande människor och påstått att vissa av dem var statister, skulle du inte kunnat låta bli att leta efter något avslöjande tecken hos dem.

PORTRETTET SIDEN 16

OLE JØRGEN NESS N INSTALLASJON

↑Memoriam Genius Samlinger, Herslebsgt. 10¶

SPENCER TUNICK USA FOTOGRAFI

↓Nevada, 1997. Courtesy I-20 Gallery, New York

Känslan av att bli bedragen när man står framför ett konstverk är ofta lätt exalterande. När du till vardags upplever en liknande känsla - av att en odefinierbar person iscensätter den situation du befinner dig i, är känslan inte lika behaglig.

Som till exempel när du, efter att bara ha sovit någon timme, ändå lyckas ta dig upp och komma med tunnelbanan till arbetet. Väl nere i tunnelbanan eller ute på någon annan offentlig plats ger dig sömnbristen och ditt något mekaniska sätt att fungera en känsla av att du alltför väl vet vad det är för en typ du sitter mitt emot. Han har karaktärsdrag som du retar dig på. Råkar du höra någon av dina medpassagerare säga något kan du få för dig att det är dig de kommenterar.

Din känsla av att vara främmande är ett resultat av att språket för dig vid det här tillfället har tappat sin funktion som buffert mellan dig och världen. Dina upplevelser blir inte behandlade med de förbehåll för hastiga impulser du normalt skulle gjort, utan stannar vid dina första associationer.

Nu är en lätt paranoia inte något nytt fenomen för vår tid. Det man brukar understryka i dagens situation är istället effekterna av den post-industriella och i stigande grad globaliserade världens inflytande på våra levnadsförhållanden. Den här frågeställningen brukar man ta upp med utgångspunkt i de möjligheter detta kan ge oss i förhållande till en ny frihet att skapa vår egen identitet. Men om vi accepterar den utgångspunkten för förståelsen av de förändrade livsvillkor vi har att göra med, måste vi också ta oss ner till en persons vardagliga villkor för att ta reda på hur de här förändringarna påverkar oss.

FOTOTEKSTEN NESTE SIDE

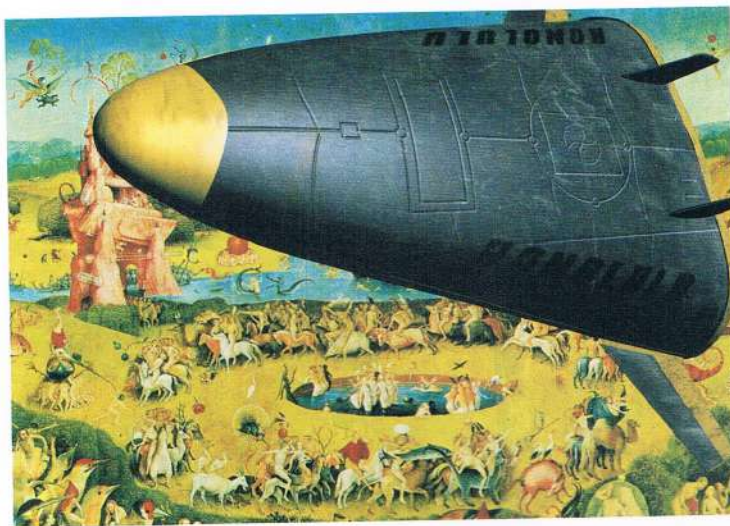
PAPPA, DON'T PREACH

Hinckley, nyårsafton 1981
(från hans egen bandinspelning): -
John Lennon is dead. The world is
over. Forget it. It's just gonna be
insanity, if I even make it through
the first few days... I still regret
having to go on with 1981... I don't
know why people wanna live. - John
Lennon is dead... I still think - I still
think about Jodie all the time. That's
all I think about really. That, and
John Lennon's death. They were
sorta binded together...

När du uttalat en dåligt mas-
kerad artighetsfras som "hoppas det
går bra" utan att mena det, och det
ändå inte blivit uppfattad som provo-
cerande, har du låtit den språkliga
bufferten avleda den direkta aggres-
sionen. Språkets har hållit spelrum-
met öppet mellan det du sa och det
du kände.

Ett av de mer genomgripande
problemen vi har att göra med i vår
samtid är att vi i en allt högre grad

FORSETTER SIDE 25

MAGNUS WALLIN S VIDEOARBEID

↑ Physical Paradise¶

↙ The Honolulu Spacecraft Flight (from Physical Paradise)

Physical Paradise is originally based on an idea about a weight-
less utopian society, a so called "experience-centre", which
refers to the idea of the utopian paradise but also to the aesthet-
ical consequences of actually having a society like that. In the
perfect paradise the ideal condition after death is eternal happi-
ness.

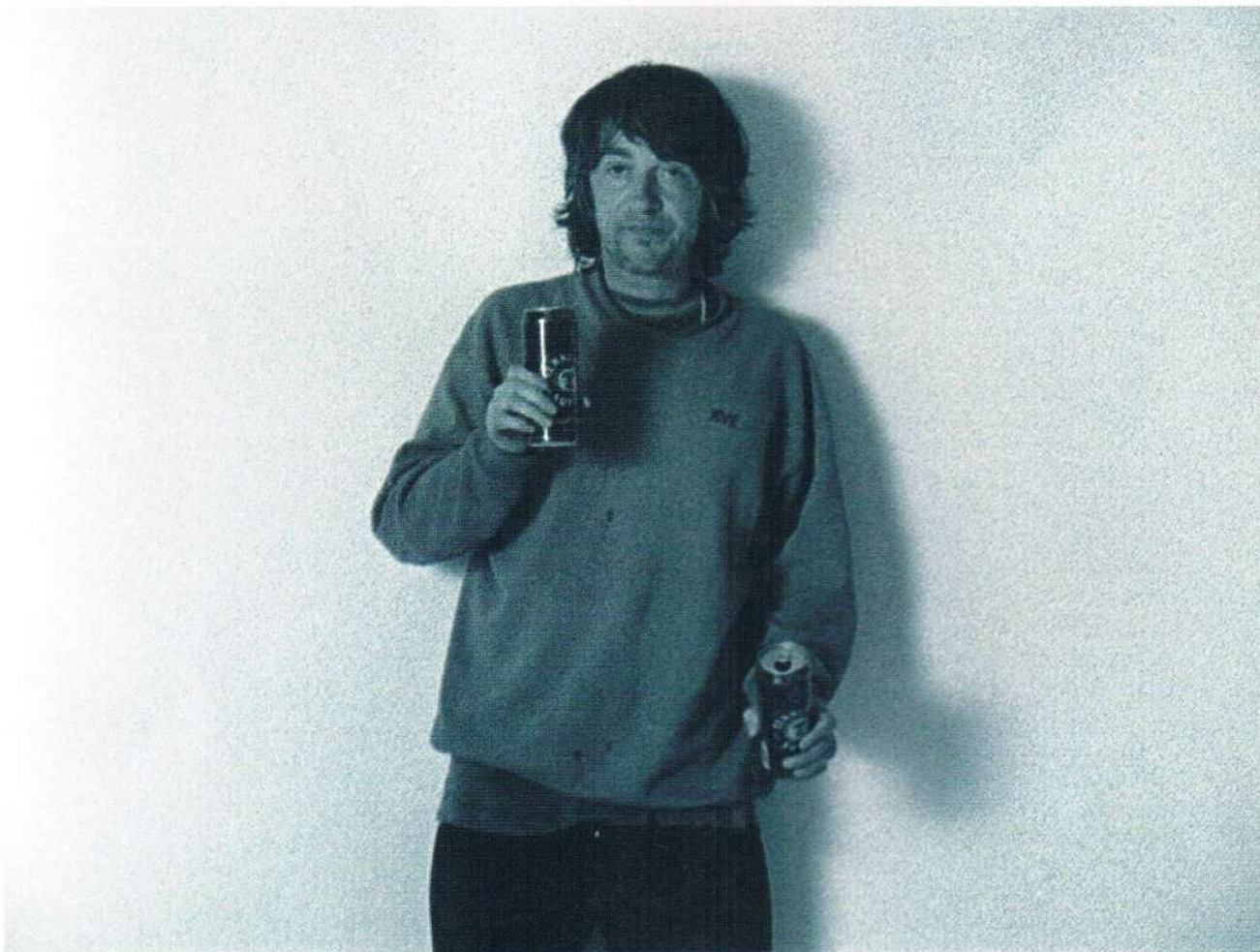
The film builds on the concept of a circular movement around a
lake (The circular movements around the lake refer to the paint-
ing "The Garden of Delights" by Hieronymus Bosch).in which
one desires to go higher and higher up to the ultimate level and
finally reach the presence of God. The circular form and its
movement is therefore the architectural design of the space-
station in the film Physical Paradise. The controlled enviroment
is built as a Garden of Eden and in Physical Paradise this is
illustrated and shown by pictures of nature.

The sound in Physical Paradise partially comes from Hawaii,
which becomes a symbol of the ideal tourist-paradise of wester-
society. Honolulu is also the name of the space-craft which
transports people from hell and through history, all the way to
Physical Paradise.

Physical Paradise has also been influenced by different tales ar
social phenomena that existed during the Middle Ages ("The
Ship of fools", from History of Insanity by Michael Foucault).
These show how "undesirable persons" in that period of time
often were left to drift about on small boats and then to face a
slow death on the so called "Ship of fools" (refers to a painting
"The Temptations of Saint Anthony" by Hieronymus Bosch).

GILLIAN WEARING GB VIDEARBEID

↓ Drunk, 1999

SpilleRom

Utvalgte offentlige rom i Svolvær og Kabelvåg, 24.6 - 4.7 1999

"Spillerom" vil foregå på forskjellige steder i Svolvær og i Kabelvåg. Tendensene som ble presentert i hallutstillingen Eksenter vil også fremtre i dette prosjektet, men her har vi flyttet ut av gallerirommet og over i det som kan karakteriseres som det offentlige rom.

Det er viktig å bemerke at "Spillerom" i sin form er eksperimenterende; et forsøk på å teste ut muligheter som kan inspirere til et utvidet syn på kunst i offentligheten. Noen av prosjektene vil kunne være aktuelle som permanente utsmykninger, men kunstnerne er i utgangspunktet ikke invitert med dette for øye. Vi har gitt dem fritt spillerom til å komme med forslag til nye løsninger og uttrykk som kan ha relevans og gjennomslagskraft i offentlige sfærer. De utvalgte lokalitetene har funksjoner knyttet til kommunikasjon, service og informasjon. Dette er alle visuelt vanskelig miljøer og i noen tilfeller ikke opplagte rom for utsmykninger. Spillerom skjer på følgende steder: Svolvær Lufthavn, Hotell Lofoten, Vågan Rådhus (trapp, foaje og formannskapssal), kjøpesenteret Sentrumsgården, Svolvær havn og Storvågan Museum i Kabelvåg.

Tendensene som har preget de siste ti års kunst, har ennå ikke i noen særlig grad manifestert seg innenfor utsmykningens område. Er 90-tallets sprelske og visuelle konseptkunst uegnet i denne sammenheng?

Blir nittitallets tildels konfronterende og lekne stil for påtrengende og direkte i situasjoner utenfor gallerirommet?

I Norge har vi en sterk tradisjon på formalt orienterte utsmykninger som i liten grad klarer å engasjere utover det rent formmessige. Det sosiale rom og de offentlige aspektet blir sjelden innlemmet, diskutert og utfordret. Bør "utsmykningskunsten" unngå det konseptuelle nivået og holde seg innenfor det mer dekorative og ikke problematiserende?. Ved å introdusere kunst som utfolder seg anneledes, både i form og innhold, håper vi å kunne trigge en debatt.

Kunstnerne er valgt på bakgrunn av vår kunnskap om deres kunstneriske orientering og praksis. De representerer tendensen som går i retning av en orientering mot ideen, en holdning som ikke manifesterer seg i et bestemt materiale eller håndverk. Disse kunstnerne arbeider med et stoff som er inspirert av, eller hentet direkte ut fra, en bredere kultur vi alle kjenner; en bearbeidelse og fortolkning av strukturer, historier og gjenstander vi møter i hverdagen.

Det deltar 8 kunstnere i "Spillerom". Vi får bl.a. se at den svenske kunstneren Gustaf Sandstrøm monterer opp en bulldoser i

Rådhusets foaje, den tyske kunstneren Mariele Neudecker bringer Lofothesten hjem, i form av video og fotografi fra Naturhistorisk Museum i Bergen - der det siste eksemplaret endte sine dager, den norske kunstneren Svein Flygari Johansen tilbyr en visuell og mental "flukt" med hjelp av en kikkert montert på Svolvær flyplass, og over hele arrangementet, fra sin posisjon oppe på taket av Hotell Lofoten, vil Ugo Rondinones forsonende tekst lyse: Dog days are over.

PER GUNNAR TVERBAKK

Spillerom er støttet av utsmykningsfondet.

HISTORIEN OM DE TRE BUKKENDE SOSIALKLIENTER SOM SKULLE TIL SETER SOSIAL FOR Å GJØRE SEG FET

Det var en gang tre bukkende sosialklienter som skulle til seter sosial for å gjøre seg fet, men veien dit var ikke rent farefri, først måtte de opp en lang trapp, og på toppen av trappen satt trollet, sosialarbeider fru Moss.

TRIPP, TRAPP, TRIPP, TRAPP.

Hvem er det som tramper i min trapp, maser om penger både dag og natt.

Å, det er bare meg den minste og svakeste av oss alle, jeg spiser så lite så ikke en mager mage vil jeg kunne mette.

Din slaskete slamp, gå hjem å se, der sitter din kone og gnager fliser fra et gammelt tre.

Å nei, å nei, kjære fru Moss, jeg trenger litt penger til livets opphold, jeg lover, jeg lover, jeg bruker dem pent. Jeg skal fete min kone, jeg skal fete meg selv.

OK, la gå, en tusenlapp skal du få, men ikke mer, og så må du gå.

Jeg takker og bukker sa den svakeste pent, med penger i lommen til både flesk og en real stek.

Og så kom den mellomste bukkende sosialklient, brusende, freidig og sterk til bens, og opp trappen han hoppet med livet på slep.

TRIPP, TRAPP, TRIPP, TRAPP.

Hvem er det som tramper i min trapp, maser om penger både dag og natt.

Å, det er bare meg den mellomste av oss alle, Det er kanskje sent, men jeg trenger så vent, penger til både hus, mat og hjem.

Pass deg din rappkjefte ranglete rek, jeg trenger kjøtt til en kjempstek, og du, ja du ser god ut å bite i.

Å nei, å nei, ikke ta meg.....

NÅ KOMMER JEG Å SPISER DEG.

Kjære fru Moss ikke spis meg, ta heller han som kommer etter meg, han er både stor og fet, slik akkurat passe til en kjempstek.

OK, la gå, men ingen penger skal du få.

Og den mellomste av dem alle løp fattig av sted, mens kjærring og unger sto ute og skrek, "dit jævla rappkjefte ranglete rek, vi trenger flesk til kos og til fest".

Og på toppen av trappen satt trollet fru Moss, med grådige klør festet til sin kropp, "herr sosial, jeg er sulten som få, gi en bukk jeg kan gnage litt på"

Og den tredje bukkende sosialklient var nå på vei, den største og sterkeste av dem alle. En trehodet kjempe full av arr etter slag, never som køller og føtter som fjell, Seks øyne som stirret, et øre som hørte, og to neser som lukter hver eneste krone, som klirrer i alle menneskers lommer.

DUNK, DUNK, DUNK.

Hvem er det som tramper i min trapp, maser om penger både dag og natt, skrek Moss så det ristet i hvert eneste trinn ned gjennom etasjene.

Å, det er meg, den største og sterkeste av oss alle, må jeg opp all trap-pene gå, finnes det ingen heis å få.

Kom her din rustrøstede slaskete gamp, jeg skal vise deg livets hardeste kamp.

Kjære fru Moss, jeg er sulten og grisk, jeg er tung til bens, men kommer aldri for sent. Sa den trehodede og gikk opp trappen skritt for skritt.

Og i det sosialarbeider trollet fru Moss så den største og sterkeste sosialklienten hun noen sinne hadde sett, ropte og skrek hun.

Ta alle mine penger, Ta alle mine venner, mitt hus og min bil, ta alt hva du trenger.

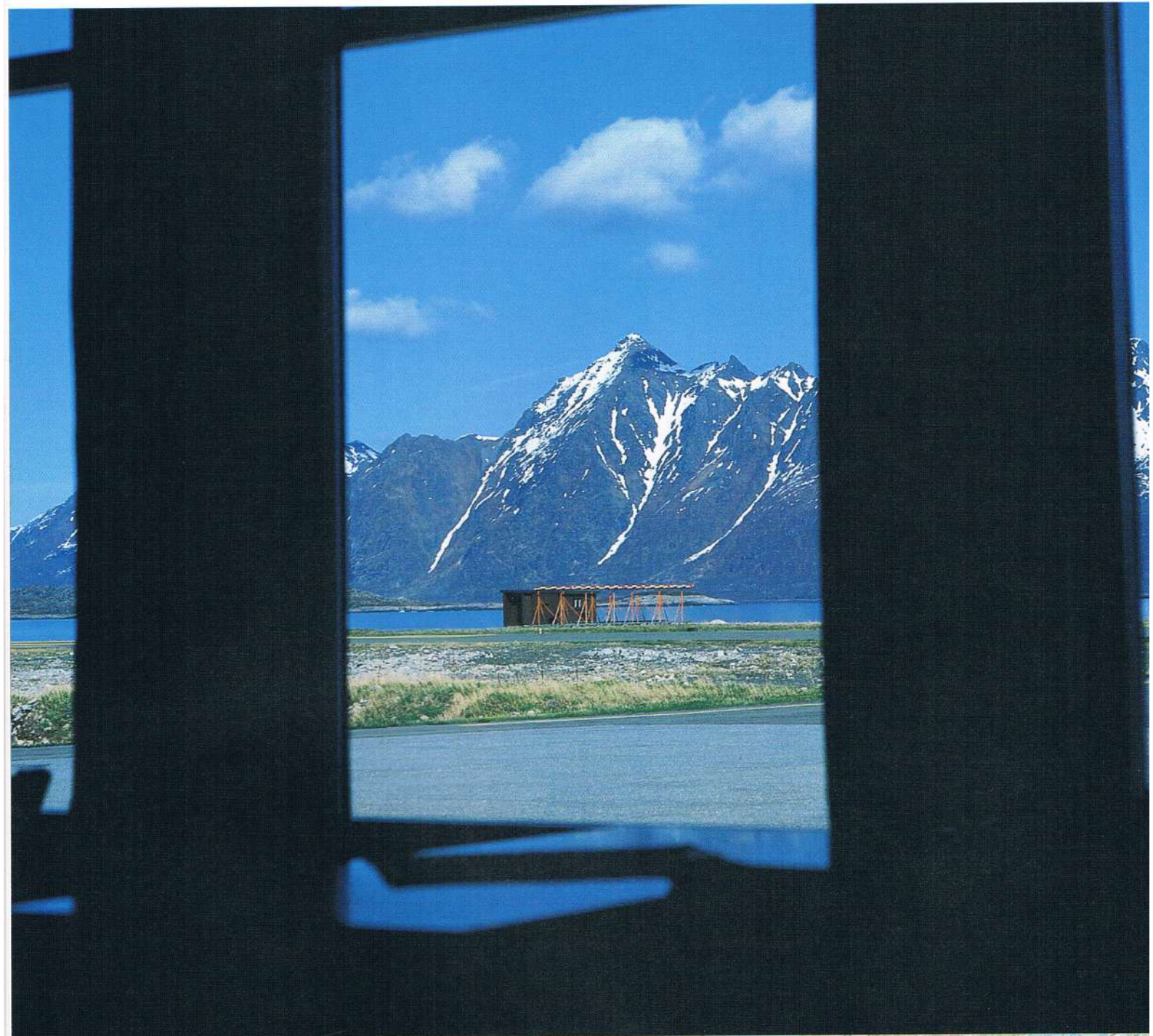
Å, nei, fru Moss, det er deg jeg vil ha. Gi meg din skalle, jeg skal spise den rå.

ANNA MARIE SIGMOND GUDMUNSDOTTIR

☑ Historien om de tre bukkende sosialklienter som skulle til seter sosial for å gjøre seg fet

Rådhus/trapp, Svolvær

Kilde: Steinar Kvernø, TIO

JENNY MARIE JOHNSEN N

↑ "Fleeting glimpse", 1999. [- a temporary exchange]¶

Rådhus/Formannskapssal, Svolvær.

SVEIN FLYGARI JOHANSEN

↙ Rio, 8300 Svolvær -et site-spesific crash, for mellomrom med "hangover" ¶

Svolvær Lufthavn

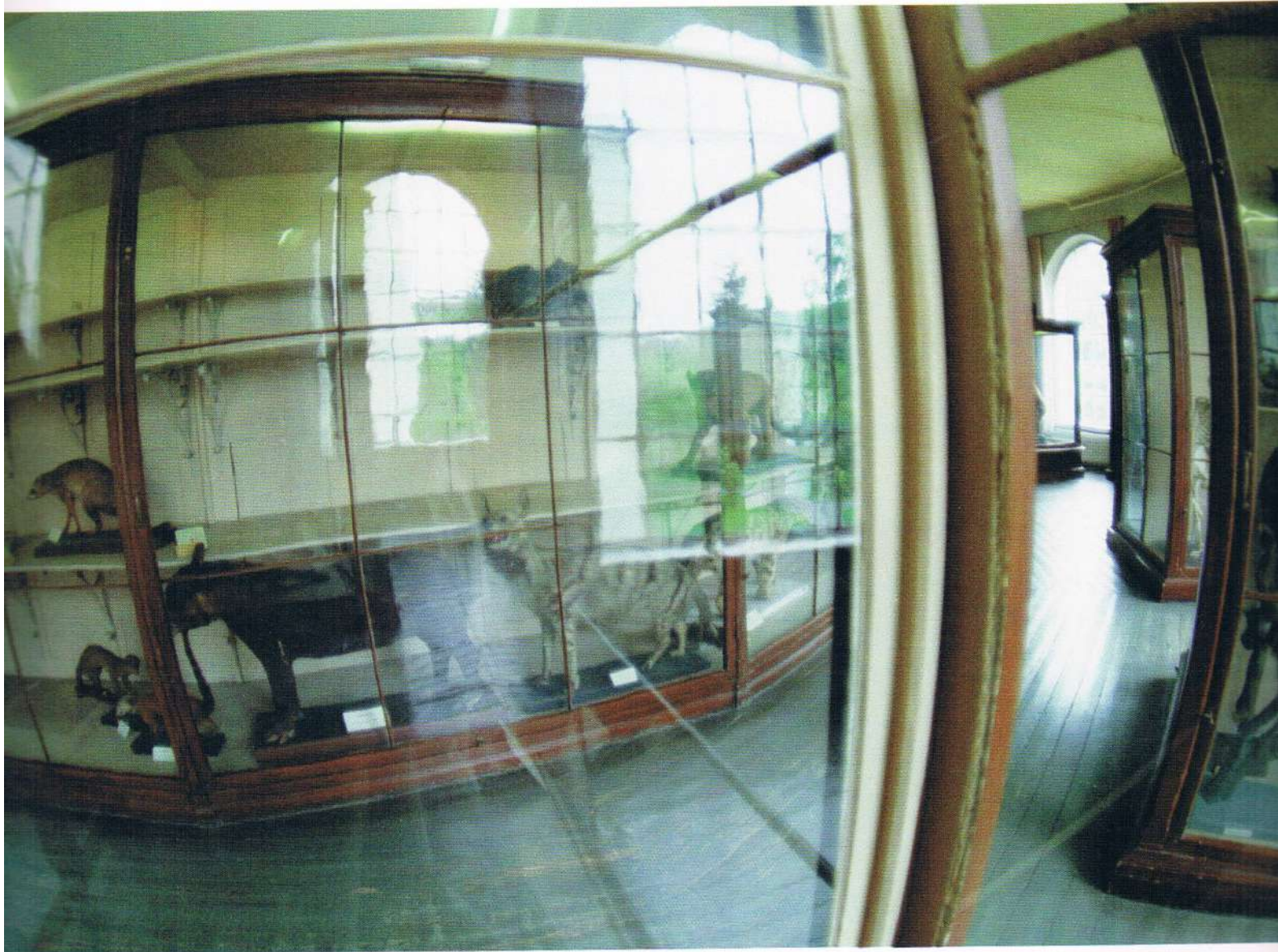
THE HORSE FROM THE NORTH: 1999 is the centennial year of the extinction of the lofot horse (Lofothesten). The last and only specimen of this half wild breed can be visited in the beautiful Natural History Museum in the city of Bergen, approximately 1000 km south from the Lofoten islands, where it was last seen alive. This horse was never properly domesticated, in fact it was never kept indoors and rarely used by humans, as it soon became known as the 'useless' horse, stupid and stubborn. It was treated so badly, it had to become very tough to survive the rough existence in Lofoten, with its extreme weather conditions and vast open skies.

The Lofot horse was feeding on anything available ranging from dry fish, shoes, bits of wooden boats, ... things just seemed to disappear in its stomach.

Apart from its unusual looks and strange proportions (smaller than normal fjord horses, very strong legs, heavy big head, thick ears - it looked more like a sheep from Iceland), it is said that it had peculiar eyes that looked very much like glass eyes. Of course its eyes now are the taxidermist's - however - they do look sadly alive compared to the rest of its body.

Ref.: Lofothesten, Per Hognestad, Gløtt fra Tromsø Museum, VIII, p. 24pp, 1957. - Lofothesten, Johanne Kjennerud, 'Bergens Tidende', 5.5.1951. - Lofothesten eller den gamle Nordland-hest., L.P.Niessen, 1894.

MARIELE NEUDECKER D

↑ Things can change in a day!↓

Lofotmuseet, Kabelvåg.

The eye-ball is a little camera. Its smallness is part of its perfection. A spheroid camera. There are not many anatomical organs where exact shape counts for so much as with the eye. Light which will enter the eye will traverse a lens placed in the right position there. ... In front of it a circular screen controls, like the iris-stop of a camera or microscope, the width of the beam and is adjustable, so that in a poor light more is taken for the image. In a microscope, or photographic camera, this adjustment is made by the observer working the instrument. In the eye this adjustment is automatic, worked by the image itself...

The light-sensitive screen at the back is the key-structure. It registers a continually changing picture. It receives, takes and records a moving picture life-long without change of 'plate', through every waking day. It signals its shifting exposure to the brain.

Sir Charles Sherrington, 'The Making of the Eye', in The Faber Book of Science, ed. by John Carey, Faber, 1995, 311.

I would like to thank Per Gunnar Tverbakk, Tor Inge Kveum, Erik Johan Worsøe Eriksen, the Lofotmuseum, Kabelvåg and the Natural History Museum, Bergen for their collaboration and support in making 'Things can change in a day.'. - MARIELE NEUDECKER

inte kan förhålla oss till den värld och den praxis som vårt språk beskriver.

För ett sekulariserat par som av gammal god tradition vill döpa sitt barn, blir tillställningen nästan till en fars. Den präst, som säkert kan ana deras inställning till det gudomliga, måste inse att han tvingar dem att ljuga, i kyrkan till råga på allt, när han avkräver dem löften om att ge barnet en uppfostran i den kristna tron.

Anledningen till att det här, i och för sig alltid aktuella problemet, har drabbat oss särskilt hårt idag är att vi inte kan förhålla oss till auktoriteter på samma sätt längre: familjefaderns roll är inte längre lika auktoritär; den himmelske fadern hör inte längre oss be honom om saker och vi har ingen kredit i vår chefs speceri-affär - vi kan flytta till en annan stad

FORTSETTER SIDE 31

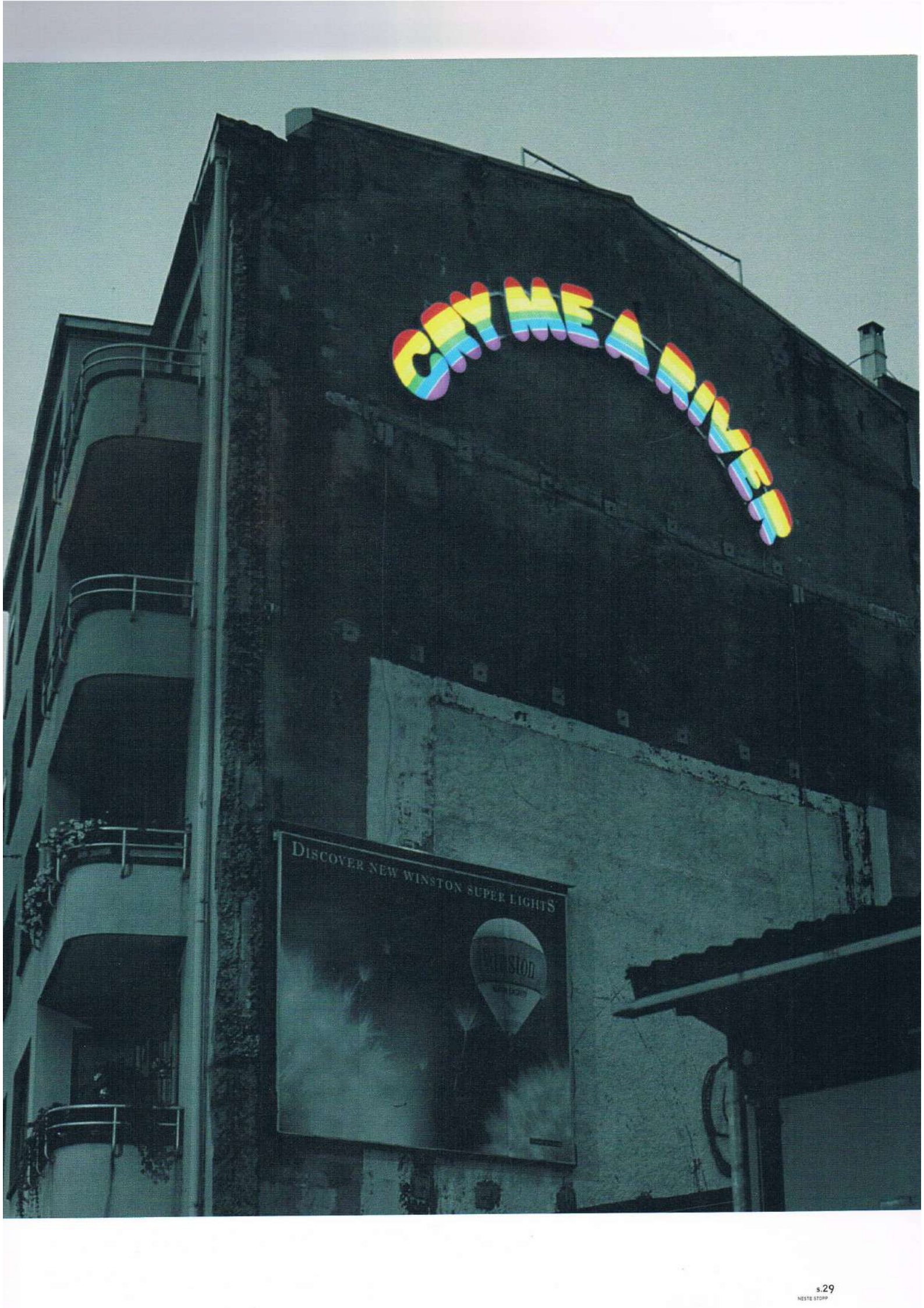
UGO RONDINONE CH

↓ (Courtesy Galerie Hauser & Wirth & Presenhuber, Zürich.)

Royal Hotel Lofoten, Svolvær.

FORTSETTER SIDE 31

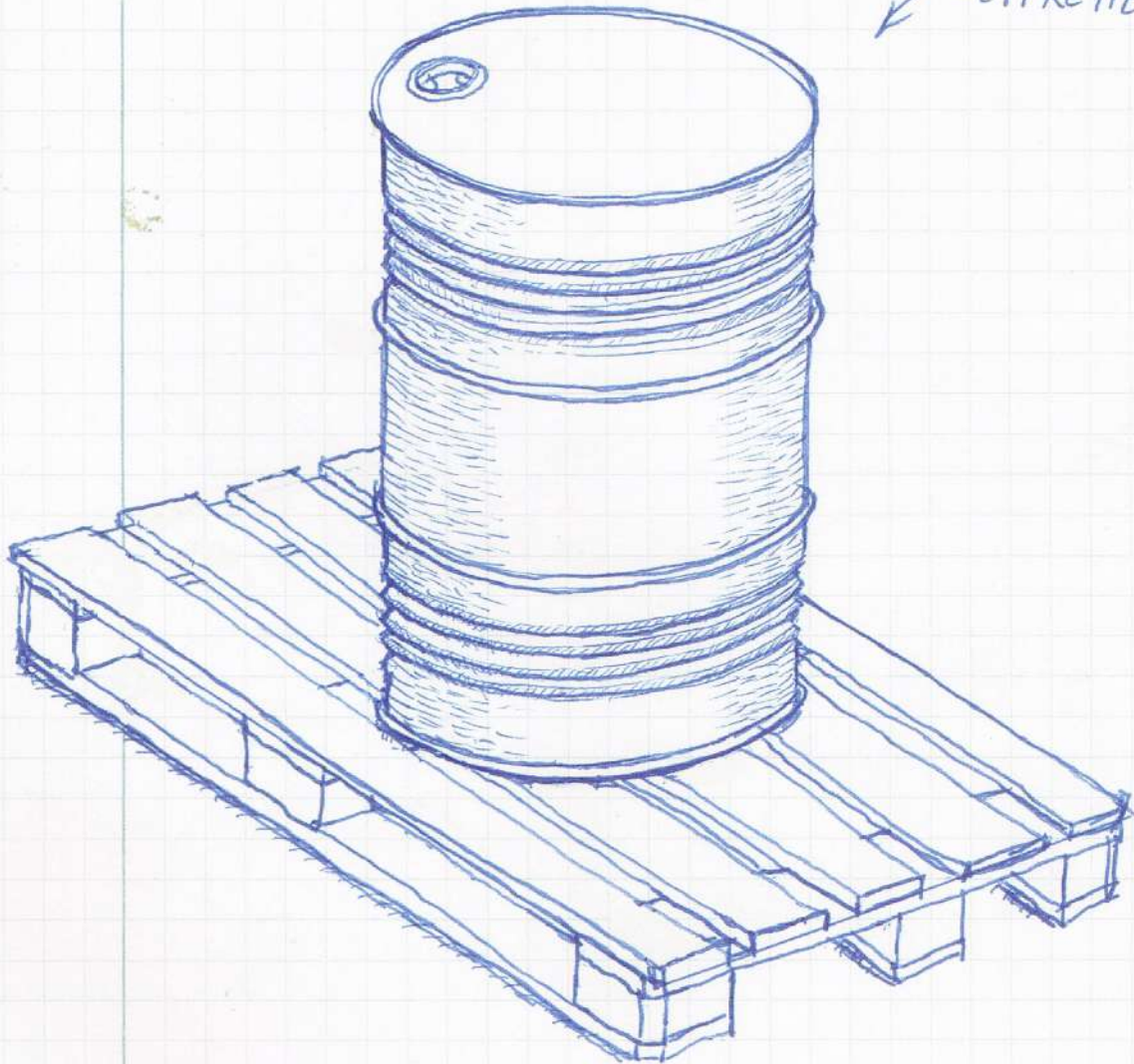
"KNOCKED OUT"

SKULPTUR FOR KUNSTFESTIVALEN I LØFOTEN

(KJØPESENTERET I SVOLVÆ)

OLJETØNNE

↙ - OPPRETTET OG LAKKERT

↑
SOKKEL: EURO PALLE

om vi skulle ønske. Madonna er en, næstan alltför exakt illustration av detta dilemma som hemsöker vår samtid. Man ska nog passa sig för att generalisera en persons beteende som symptom på en samhällsutveckling, men som liknelse av vår situation idag är hon slående.

Som nittonåring lämnade hon plötsligt en dag sin auktoritära, katolske far och sina yngre syskon som hon hade fått agera substitutmor till, för att pröva lyckan. När hon kom till Times Square, i juni 1978, hade hon trettiosju dollar med sig. Resten av hennes historia är den levande inkarnationen av det post-moderna subjektets respektlöshet mot sociala normer och auktoritär makt och en tro på att själv kunna välja och att kunna skapa sin egen identitet och själv ge föremål omkring sig symbolvärde efter eget behag.

DE LITTE VILL LÄSAS I ÖVRIGA AVSNITT I DENNA BOK

FORTSETTER PÅ NESTE SIDE

SNORRE YTTERSTAD

↑ Knocked out!

Sentrumshallen, Svolvær

Hon hade en disktrasa i håret när hon som ännu helt okänd fick äta middag med Barbara Streisand. Det gjorde intryck. Senare fick hon oss att förstå att "Krucifix är sexiga, det sitter en naken man på dom." Det finns också en annan anledning till leklust för det postmoderna-subjektet än spelet med betydelser - behovet av att hitta ett språk som det kan bli meningsfullt att uttrycka sig med, något greppbart system av normer som gör att vi kan förutsäga andra människors handlingar och reaktioner. Om allt till sist skulle bli reducerat till ett språkligt spel skulle vi till sist få svårt att säga något. Det som orsakade leken från början var att hitta ett språk som kunde uttrycka något bättre än den gamla fiktion av världen det fortfarande försöker beskriva.

Det låter som ett skämt, men många psykotiska människor vill inte tvätta sig för att deras lukt hjälper dem att bättre hålla ihop sin identitet. Så långt behöver det inte gå för oss postmoderna-subjekt men vår tids narcesistiska vändning har orsaker som inte ligger så långt bort från det här exemplet.

EXTRAS

Trots att Hinckleys sjukdom inte kan skyllas på postmodernismen, så är hans försvar mot de omständigheter som fick hans värld att svikta inte helt olik våra strategier. I båda fallen har tilltron till språket gått förlorad. Hinckley började identifiera sig med John Lennon, istället för att följa sin brors exempel och skaffa sig en karriär i faderns firma. Så länge Lennon levde höll han också ihop. Istället fick berättelsen i filmen *Taxi Driver* allt mer betydelse för honom. En liten självtillräcklig värld där allt hade sin plats, där resultatet av en persons handlingar fick givna konsekvenser. Hinckleys utväg blev att "skriva in sig" i filmens historia och med den som referenspunkt skaffa ledmotiv till sitt liv. När Jodie Foster avvisade hans närmanden blev han tvungen att göra något för att bevisa sin kärlek. Filmens *Travis Bickle*

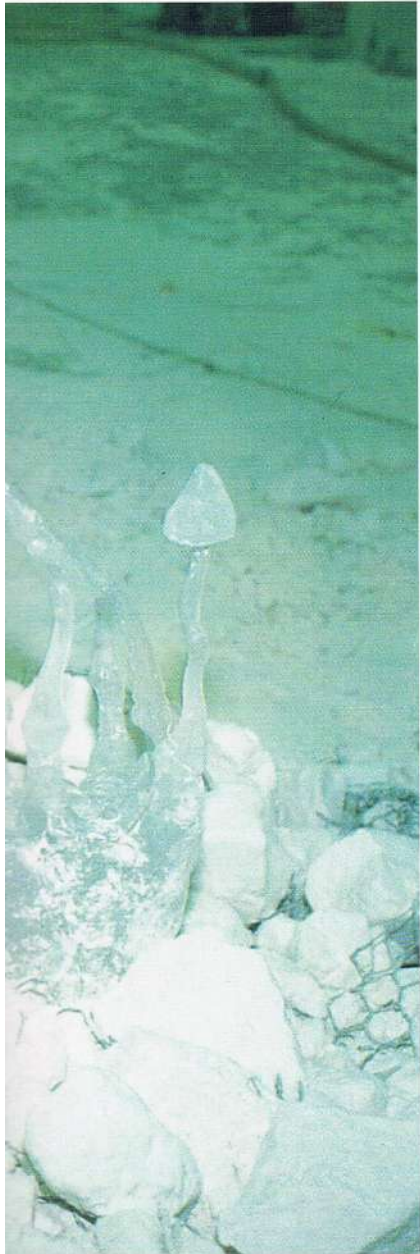
FORTSETTER SID 36

GUSTAF SANDSTRÖM S
↳ Tsylocybe Semylanceata ¶

Rådhus/Kino foaje, Svolvær.

WEINER

23 FEB 99

THE EXHIBITION

SPILLEROM

I SHOULD LIKE TO PROPOSE THE FOLLOWING
WORK: CAT. # 806

COURTESY: THE ARTIST
+ GALLERI S.E. BERGEN.

PAINTED DIRECTLY ON THE
WALL FACING THE SEA.

WATER MADE IT WET

2 GLOSS BLACK.

2 GLOSS SILVER
MEMBER

2 GLOSS BLACK
OUTLINE

W

THE SIZE (SCALE) IS TO BE
DETERMINED BY THE NEEDS
OF THE EXHIBITION

MY PERSONAL WISH IS AS LARGE AS
IS POSSIBLE IN THE SAME PROPORTIONS
AS INDICATED ABOVE.

FRANKLIN GOTHIC
EXTRA CONDENSED

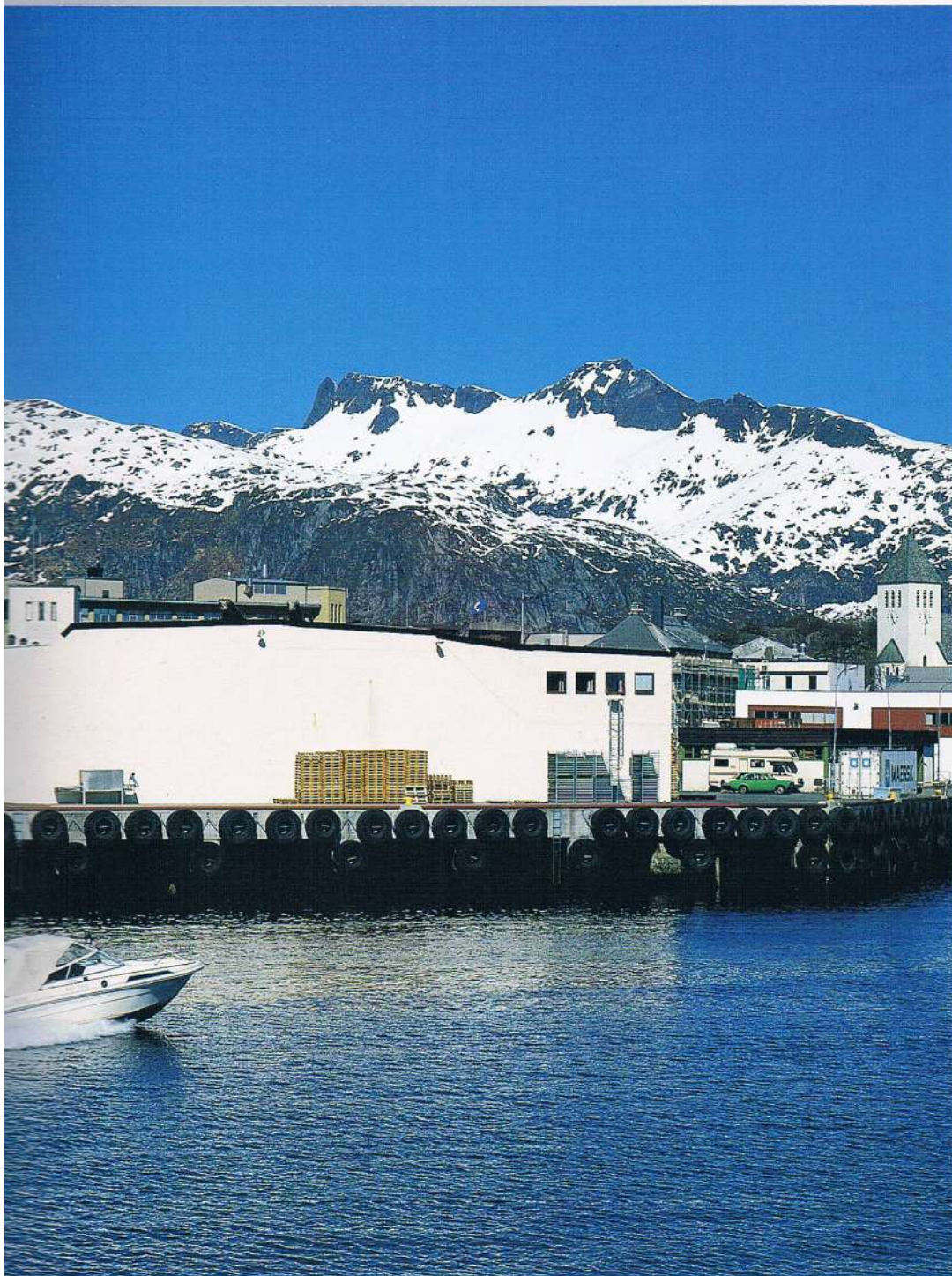
OUTLINE

PLEASE CONTACT SJUR
NEORGAAS
WITH THE 'NEWS' THAT WE ARE USING
THIS WORK.

BEST REGARDS.

ANDREW J.

LAWRENCE WEINER USA

↑ Cat. #806. Courtesy Galleri s.e, Bergen

Dobbelfrysa, vegg havneområde, Svølvær

började följa efter en presidentkandidat och planerade att skjuta honom. Hinckley följde efter och sköt Reagan. Kort innan attentatet skrev han ett brev till henne (här nedskuret):

Dear Jodie: There is definitely a possibility that I will be killed in my attempt to get Reagan. It is for this very reason that I am writing you this letter now. As you well know by now I love you very much. Over the past seven months I've left you dozens of poems, letters and love messages in the faint hope that you could develop an interest in me... Although we talked on the phone a couple of times I never had the nerve to simply approach you and introduce myself... This letter is being written only an hour before I leave for the Hilton Hotel. Jodie, I'm asking you to please look into your heart and at least give the chance, with this historical deed, to gain your love and respect.

I love you forever, John W. Hinckley

Stalking, det att följa efter en person, blev en vedertagen term om ett givet fenomen, efter den 26 juli 1989, med mordet på den relativt okända soap-skådespelerskan Rebecka Schaffer. Efter att hon sköts ner av ett av sina "hängivna fanns." Begreppet tar sin utgångspunkt i en persons konkreta handlingar. Beskrivningen av någon som "extra" - på svenska statist - fokuserar mer på en persons sätt att förhålla sig till sin omvärld. Det behöver inte, gå till sådana konsekvenser som i Hinckleys fall.

© 2015 THE NEW YORK TIMES. ALL RIGHTS RESERVED.

Olafur Eliasson^{ISL/DK}

Johnny Bjørnbakk^N maleri

A K Dolven^N videoarbeid

Geir Tore Holm^N installasjon

Esko Männikkö^{FIN} fotografi

Mikkel McAlinden^N fotografi

N55^{DK/N} installasjon

Ole Jørgen Ness^N installasjon

Spencer Tunick^{USA} fotografi

Magnus Wallin^S videoarbeid

Gillian Wearing^{GB} videoarbeid

Anna Marie Sigmond

Gudmundsdottir^{ISL/N} Rådhus/trapp, Svolvær.

Jenny Marie Johnsen^N Rådhus/Formannskapssal, Svolvær.

Svein Flygari Johansen^N Svolvær Lufthavn, Svolvær.

Mariele Neudecker^D Lofotmuseet, Kabelvåg.

Ugo Rondinone^{CH} Royal Hotell Lofoten, Svolvær.

Gustaf Sandström^S Rådhus/Kino foaje, Svolvær.

Lawrence Weiner^{USA} Dobbelfrysa, vegg havneområde, Svolvær.

Snorre Ytterstad^N Sentrumsbygget, Svolvær.

Kuratorer: Tor Inge Kveum og Per Gunnar Tverbakk.

Kunsthøgskolen i Lofoten
er støttet av:

Nordland Fylke
Norsk Kulturråd
Utsmykkingsfondet
for offentlige bygg
Nordisk kulturfond
Norge 2000 A/S

Takk til:
Rolf Hoff
Per Lund
Riksutstillinger
Nordnorsk Kunstmuseum
Treteam Entreprenør
Kabelvåg Elektro
Nordland kunst- og filmskole
SAS

